

דף עב.

עין משפט א.ב. יו"ד סימן רלד פעיף יא
עין לעיל דף ע. עין משפט ח

עין משפט ג. יו"ד סימן רלד פעיף יח
עין לעיל דף עא. עין משפט א

עין משפט ד. יו"ד סימן רלד פעיף כא

כא. יט. אין הבעל מיפר נדרי אשתו ולא האב נדרי בתו אלא ביום שומעם, ודוקא כל היום ולא מעת לעת^מ. ע"כ אם שמע בתחילת הלילה מפר לה כל הלילה ולמחורתו עד צאת הכוכבים, ואם שמע אחה"צ אינו מיפר אלא עד שתחשך דהיינו צאת הכוכבים.

כא. כ. עבר היום ושתק אפי' אינו כוון בשתיקתו אלא לצערה אינו יכול להפר^נ, אבל אם שתק משום שאינו יודע שיש ביד הבעל להפר, או אפי' יודע אלא שנדרה נדר שסבור שאינו יכול להפר אותו כגון שחשב שאין זה מנדרי עינוי נפש, הרי זה יכול להפר אפי' אחרי כמה ימים, ולא נקראת שתיקתו קיום, ושעת ידיעתו^ו כאילו היא שעת הנדר או יום השמועה ויכול להפר לה כל אותו היום.

דף עב:

עין משפט א. יו"ד סימן רלד פעיף י

י. יג. נדרה ושמע אביה והפר חלקו ולא שמע הבעל עד שכנסה אינו יכול

מ. ממשנה נדרים ע"ו ע"ב וכגירסת הרא"ש ור"ח והרי"ף דאין הלכה כהני תנאי דאמרי מעת לעת. וכ"כ הרמב"ם בפ' י"ג.

נ. ממסקנת הגמ' בדף ע"ח ע"ט, והיינו אם עבר היום, אבל אם שותק ע"מ לקיים לאלתר שוב אינו יכול להפר אפי' בו ביום, כ"כ הר"ן והביאו הב"י. ש"ך ס"ק ל"ה.

ס. ממשנה פ"ז ע"ב, ור"ן שם.

להפר^ע, ע"כ דרך ת"ח לומר לכלה קודם שיכניסנה^פ כל נדרים שנדרת משקידשתיך יהיו מופרים, וכך יאמר האב לבתו קודם שתצא מביתו כל נדרים שנדרת יהיו מופרים.

עין משפט ב. יו"ד סימן רלד סעיף כה

כה. כד. האב והבעל יכולים להפר גם בלא שמיעה^ז, אם הם בפועל בעלי שמיעה, אבל אם אינם שומעים אפי' מדברים אינם יכולים להפר כיון שאינם ראויים לשמוע^ק.

הגה: ויש חולקים דאפי' פקח אינו יכול להפר עד שישמע בפועל הנדר^ר, מ"מ אם הפר ואח"כ שמע הוי הפרה^ש.

עין משפט ג. יו"ד סימן רלד סעיף ל

ל. כח. אין יכולים לעשות שליח^ח לא להקמה ולא להפרה.

- ע. שאין הבעל יכול להפר נדרים שנדרה קודם לכן.
- פ. לחופה דאז יש לו דין ארוס שמפר בקודמין. ואף שיכול להפר גם מה שנדרה לפני שנתארסה לו, מ"מ אינו מוטל עליו לבטל אלא מה שנדרה אחר שנתארסה לו, אבל קודם לכן מסתמא הפר לה אביה כיון שהיה בידו להפר לה לבדו, כ"כ הפרישה. ש"ך ס"ק כ"א.
- צ. טור מרמב"ם בפ' י"ב, מנדרים מדף ע"ג ע"א כאת"ל שם.
- ק. דראוי לשמוע בעינן לאפוקי חרש שאינו שומע כלל. ש"ך ס"ק מ"ב.
- ר. דעת הטור והרא"ש והסמ"ק.
- ש. וכתב הרא"ש שצריך שיאמר הרי הם מופרים לכשאשמע, אבל בעניין אחר לא מועיל הפרה, ובאב צריך שתהיה בתו ברשותו לכשישמע. ש"ך ס"ק מ"ג.
- ת. מברייתא ע"ב ע"ב, וכרבי אושעיא דיליף לה "מאשה יקימנו ואשה יפרנו" ולא ע"י שליח.

עין משפט ד.

הו"מ סימן קפב סעיף א

א. הגהה. בכל דבר שלוחו של אדם כמותו א' הוין מלדבר עבירה ב דקיימא לן אין שליח לדבר עבירה, ודוקא כשהשליח בר חיובא ג אבל אם אינו בר חיובא הוי שליח אפי' לדבר עבירה ד'.

א ב. האומר לשלוחו צא ומכור לי קרקע או מטלטלין או קנה לי, הרי זה מוכר וקונה וכל מעשיו קיימים ה', ואין העושה שליח צריך קנין ולא עדים ו' אלא באמירה בעלמא בינו לבין חברו, ואין צריך עדים אלא

א. מקידושין מ"א ע"א וע"ב ומברייתא דתניא ושלח, ושלחה דברים כ"ד-א', ומר"י בן קרחא מפסוק ושחטו כל קהל ישראל.

ב. מפ"ק דמצינא י' ע"ב וכפירוש רש"י שם ד"ה בר חיובא, דדברי הרב ודברי התלמיד דברי מי שומעין, ויכול המשלח לומר סברתי שלא ישמע לי לעשותו ע"כ אין המשלח חייב אבל כשהשליח אינו בר חיובא לא שייך טעם זה. סמ"ע ס"ק ב'.

ג. אוקימתא דרבינא שם, ודין שליחות לדבר עבירה ע"י אשה ועבד, עיין שם בגמ'.

ד. והש"ך בס"ק א' האריך לסתור דברי הרמ"א ומסיק להלכה כרב סמא בב"מ י' ע"ב דדוקא דומיא דחצר דבעל כורחיה מניח בו הוי שליח לדבר עבירה, וכגון שלא ידע השליח שהוא גנוב אז חייב המשלח אבל בלא"ה פטור המשלח, ואפי' שהשליח אינו בר חיובא. ועיין בסמ"ע בס' רצ"ב דאם אין לשליח במה לשלם חייב משלחו, וכך אם השליח היה ע"י כפיייה גם בדבר עבירה המשלח חייב.

ואם אמרינן באיסורים דרבנן יש שליח לדבר עבירה עיין במהרי"ט בסי' ס"א, ובפעמוני זהב. וכתבו התוס' בב"ק ע"ט ע"א ד"ה נתנו דאם השליח אינו יודע שעבירה היא, שלוחו כמותו דאין שייך לומר בזה דברי הרב ודברי התלמיד דברי מי שומעין. וכן כתבו בקידושין מ"ב ע"ב ד"ה אמאי ובדין שליחות ע"י חרש שוטה וקטן עיין בתוס' בב"מ י' ע"ב ד"ה אשה ועבד דלדעתם אין שליחות לקטן בכל גוונא.

אבל הש"ך הביא דעת הנ"י שם שע"י קטן שאין לו יד חייב המשלח, דדמי לחצר דבעל כורחיה מותיב בה, ותמה עליו הש"ך שהרי משנה מפורשת בב"ק נ"ט ע"ב דהשולח הבערה ביד חש"ו פטור. ודעת הריטב"א דגם בשולח את הבערה ביד חש"ו באמר להם בפירוש להזיק חייב המשלח. ועיין בביאורים ס"ק א'. ובנתיבות ס"ק א' בחידושים.

ה. וע"י חש"ו וגוי שאינן בתורת שליחות בטלה השליחות ולא קנה המשלח אף שמסרה אח"כ למשלח והמשלח עשה משיכה לא קנה, כיון שהמשיכה היתה שלא בפני המוכר. ועיין בביאורים ס"ק ב' דאם המוכר מסר חפץ לשליח אפי' גוי וכתב ללוקח ע"י לך משוך וקני, קנה הלוקח כשמשך, וכן כשהלוקח שלח ע"י גוי וחש"ו כסף למוכר לקנות ע"י כסף זה, קנה המשלח כשקיבל המוכר המעות.

ו. רמב"ם ריש פ"א משלוחין, דאין צריך עדים אלא לגלות הדבר אם אחד יכפור והוא מקידושין ס"ה ע"ב דאמר רב אשי לא איברו סהדי אלא לשקרי מכאן שכל דבר שבממון כששניהם מודים שכך הוה לא צריך עדים.

ואע"ג דבגירושין וקידושין אין מעשיו קיימים כשלא נתן כסף הקידושין או הגט בפני עדים וכמבואר באבהע"ז בסי' כ"ז וסי' ל"ה שם משום דקימ"ל דאין דבר שבערוה פחות משנים. סמ"ע ס"ק ג'.

לגלות הדבר אם כפר אחד מהם.

הגה: האומר לחבירו קח סחורה ז' זו ואשתתף עמך, והלך וקנאה אינו יכול לחזור בו ח' דהוי כשלוחו.

- ז. ואפי' ציוה לו שיקנה במעות עצמו, ואח"כ המשלח יחזיר לו המעות, מחוייב להחזיר לו, ואפי' אמר לו בסתם קנה סחורה ולא פירש לו איזה סך, כמה שיקנה מחוייב להחזיר לו, אם לא שקנה כל כך הרבה דלא אסיק אדעתיה. ואפי' ביטל המשלח את השליחות בפני עדים שלא בפני השליח, לא מהני. ואם השליח ביטל השליחות בפני עדים קודם שיקנה, ואמר לעצמו אני קונה יבואר בסי' קפ"ג סעיף ד'.
- ח. והיינו המשלח, אבל השליח יתבאר בסי' קפ"ג סעיף ד' כנ"ל אם יכול לחזור בו.